

សិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយថ្នាក់ខេត្ត

ស្តីពី

**“អភិក្រមគ្របដណ្តប់លើវិស័យពាណិជ្ជកម្ម កម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម
លទ្ធផលសម្រេចបាន ក្រោមកម្មវិធីពិពិធកម្ម និងពង្រីកការនាំចេញរបស់កម្ពុជាថវិកាទី១
ការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ លទ្ធផល និងផលប៉ះពាល់”**

សណ្ឋាគារ អង្គរព្រះវិហារ Angkor Paradise ក្រុងសៀមរាប

ថ្ងៃទី ២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦

សុទ្ធរកថាបើកកម្មវិធី ដោយ **លោកជំទាវ តឹកតេ អំនេ** រដ្ឋលេខាធិការនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និង
ជាមន្ត្រីបង្គោលរបស់កម្មវិធី EIF

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ

តំណាងមកពីមន្ទីរខេត្ត (ខេត្តមណ្ឌលគិរី, កណ្តាល, ព្រៃវែង, ស្វាយរៀង, និងខេត្តត្បូងឃ្មុំ)

សហការីនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

មន្ត្រីទំនាក់ទំនង និង សមាជិកក្រុមការងារស្នូល

អ្នកទទួលបានផលពីគម្រោង

លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា

ជាបឋម នាងខ្ញុំមានក្តីសោមនស្សរីករាយ ដែលបានអញ្ជើញចូលរួមជាអធិបតីក្នុងកម្មវិធីសិក្ខាសាលានាពេលនេះ ជំនួសមុខឲ្យថ្នាក់ដឹកនាំនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ និងថ្លែងអំណរគុណដល់វត្តមានរបស់ ឯកឧត្តម..... លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ដែលបានចូលរួមសិក្ខាសាលាថ្នាក់ខេត្ត ក្រោមប្រធានបទស្តីពី “ **អភិក្រមគ្របដណ្តប់លើវិស័យពាណិជ្ជកម្ម កម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម លទ្ធផលសម្រេចបាន ក្រោមកម្មវិធីពិពិធកម្ម និងពង្រីកការនាំចេញរបស់កម្ពុជាថវិកាទី១ ការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃ លទ្ធផល និងផលប៉ះពាល់** ” ។

សិក្ខាសាលានេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងគោលបំណងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយនូវសមិទ្ធផលនានាដែលក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រោមគម្រោងកម្មវិធីគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យពាណិជ្ជកម្ម (TDSP) និងកម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម (EIF)។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ផងដែរថា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បានអនុវត្តន៍កម្មវិធី TDSP និង EIF តាំងពីឆ្នាំ ២០០៩ រហូតមកដល់ពេលនេះ ហើយគម្រោងទាំងពីរនេះ គ្រោងនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និងដើមឆ្នាំ ២០១៧ (TDSPនឹងបញ្ចប់នៅក្នុងខែ សីហា ២០១៦, កម្មវិធី EIF-Tier 1 នឹងបញ្ចប់នៅក្នុងខែ មិនា ២០១៦, និងកម្មវិធី EIF Tier 2:CEDEP I បញ្ចប់នៅក្នុងខែ តុលា ២០១៦ និង CEDEP II នៅដើមឆ្នាំ២០១៧)។

ឆ្លៀតឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមជម្រាបជូន **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា** មេត្តាជ្រាបថា៖ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រោមការដឹកនាំរបស់ **ឯកឧត្តម ស៊ិន ចាន់ឌុល** ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បាននឹងកំពុងអនុវត្តន៍ការងារយ៉ាងសកម្ម ក្នុងគោលបំណងដើម្បីលើកកម្ពស់ និងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា៖

១.៖ ការកៀងគរអ្នកវិនិយោគទុនជាតិ និងអន្តរជាតិ

☞ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម បាននឹងកំពុងកសាងទំនុកចិត្ត និងទំនាក់ទំនងជាមួយបណ្តាប្រទេសមួយ ចំនួននៅអាស៊ីបូព៌ា និងសហភាពអឺរ៉ុប ដើម្បីកៀងគរអ្នកវិនិយោគទុនបរទេសឱ្យចូលមកបណ្តាក់ ទុន និងវិនិយោគនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការរៀបចំឲ្យមានដំណើរទស្សនកិច្ចនៅក្រៅ ប្រទេស និងរៀបចំកិច្ចប្រជុំជាប្រចាំជាមួយអ្នកវិនិយោគទុននៅក្នុងប្រទេស។

២.បន្តការងារកំណែទម្រង់ផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រសួង៖

☞ កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធផ្ទៃក្នុង, អភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស និង កំណែទម្រង់ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ដែល ស្វ័យប្រវត្តិនៃការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានដាក់ឲ្យដំណើរការចាប់តាំងពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៥។ សមិទ្ធផលថ្មីនេះ នឹងចូលរួមចំណែកលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពការងារ, គម្លាភាព និង បរិយាកាសពាណិជ្ជកម្មល្អប្រសើរ តាមរយៈការកាត់បន្ថយការចំណាយពេលវេលា និងនីតិវិធី រដ្ឋបាលនៃការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា។

☞ ច្បាប់ពាណិជ្ជកម្មសំខាន់ៗមួយចំនួន កំពុងត្រូវបានព្រាងឡើងដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម រួមមាន ច្បាប់ប្រកួតប្រជែង, ច្បាប់ការពារអតិថិជន, ច្បាប់ E-Commerce និងច្បាប់ម្ហូបអាហារជាដើម។ ជាពិសេស ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មបាននឹងកំពុងបន្តជួយដល់វិស័យឯកជនដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព អាជីវកម្ម និងសេវាកម្មរបស់ពួកគេ ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន AEC។

៣. ភាពជោគជ័យនៅក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តន៍ជំនួយសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា

☞ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ (DICO) ទទួលបានជោគជ័យនៅក្នុង ការងារគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តន៍គម្រោងសម្រាប់ជំនួយពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា ក្នុងនោះរួមមាន គម្រោងកម្មវិធីគាំទ្រការអភិវឌ្ឍវិស័យពាណិជ្ជកម្ម (TDSP) និងកម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម (EIF)។ ប្រទេសម្ចាស់ជំនួយបានចាត់ទុកប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសដែលអនុវត្តន៍ កម្មវិធី EIF ទទួលបានជោគជ័យ និងលទ្ធផលល្អប្រសើរជាងគេ ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសដែល ទទួលបានការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុពីកម្មវិធី EIFនៅក្នុងពិភពលោក។

☞ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ និងដើមឆ្នាំ២០១៦ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ (DICO) បានរៀបចំទទួលបានគណៈប្រតិភូអន្តរជាតិចំនួន៤លើក ដែលមកសិក្សាស្វែងយល់ពីការ គ្រប់គ្រងជំនួយសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម (AfT), កម្មវិធី EIF/TDSP និង Trade SWAp រួមមាន៖ (១). គណៈប្រតិភូពីសាកលវិទ្យាល័យកូរ៉េខាងត្បូងសាលាក្រោយឧត្តមសិក្សាអន្តរជាតិ (GSI) (ថ្ងៃទី ២០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥), (២). គណៈប្រតិភូពីក្រុមការងារកម្មវិធី EIF នៃប្រទេសវ៉ានូអាទូ

Vanuatu (នៅថ្ងៃទី២១-២២ ខែ មករា ឆ្នាំ២០១៥), និង (៣). ទស្សនៈកិច្ចរបស់លោក Peter Cederblad, ភ្នាក់ងារ SIDA ប្រចាំនៅរដ្ឋធានី Stockholm (ថ្ងៃទី១០-១១ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០១៥) និង (៤). គណៈប្រតិភូពីសាកលវិទ្យាល័យកូរ៉េខាងត្បូងសាលាក្រោយឧត្តមសិក្សាអន្តរជាតិ (GSIS) (ថ្ងៃទី២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦)។

៤. ការបង្កើតផែនការរយៈពេលមធ្យម ២០១៦-២០២០

ដើម្បីលើកកម្ពស់ និង ជម្រុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្ម (CTIS 2014-2018) និងផែនទីបង្ហាញផ្លូវ (Roadmaps) ដែលបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការកាលពីថ្ងៃទី ១៨ កុម្ភៈ ២០១៤ ជាពិសេស ដើម្បីកៀងគរជំនួយសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម (Aide for trade) ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រោមការជួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីកម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម (EIF) បានរៀបចំផែនការរយៈពេលមធ្យម (២០១៦-២០២០) នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥។ ជាលទ្ធផល ចង្កោមបញ្ជីអាទិភាពតាមវិស័យទាំងដប់សម្រាប់ជំនួយបច្ចេកទេសពាណិជ្ជកម្មនាពេលអនាគតត្រូវបានរៀបចំ និងអនុម័តដោយ SSC.TD.TRI នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥ និង ឯកសារទស្សនាទានចំនួន៥ (Five project concept notes) ក៏ត្រូវបានរៀបចំ និងអនុម័តដោយ SSC.TD.TRI នៅថ្ងៃទី១៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៥។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា យើងទាំងអស់គ្នាដឹងហើយថា កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកម្ពុជាមានស្ថិរភាពខ្លាំងណាស់សម្រាប់រយៈពេល ១០ ឆ្នាំនេះ បើទោះបីជានៅក្នុងប្រទេសជិតខាងមានភាពមិនប្រាកដប្រជា និងអស្ថេរភាពក៏ដោយ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ នៃរបៀបវារៈកំណែទម្រង់ដ៏ជាក់លាក់ជាមួយនឹងគោលដៅផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងកំណែទម្រង់អាទិភាព និងក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យដ៏រឹងមាំបានជួយបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រតិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាល។

ទោះបីមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចល្អក្តី កម្ពុជានៅមានបញ្ហាប្រឈមនៅឡើយដូចជា ៖ (១) ការប្រកួតប្រជែងនាំចេញជាមួយប្រទេសជិតខាងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ា និងទីផ្សារអឺរ៉ុប និង (២) បរិយាកាសវិនិយោគ ផលិតភាព និងវិស័យសេវាកម្មនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ដូច្នោះ ដើម្បីចូលរួមរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងកាត់បន្ថយបញ្ហាប្រឈមនានាគឺទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់រួមមាន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យឯកជន រដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលមានវត្តមានក្នុងថ្ងៃនេះ គឺមានតួនាទីសំខាន់ខ្លាំងណាស់ព្រោះថា ខេត្តមួយចំនួនបាននឹងកំពុងផលិតផលិតផលសក្តានុពលមួយចំនួនសម្រាប់ការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារក្នុងតំបន់ និងអន្តរជាតិ។ ការចូលរួមរបស់ថ្នាក់ខេត្ត និងតំបន់គឺជាយន្តការប្រកួតប្រជែងមួយប្រកបដោយសក្តានុពល ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជំនាញបច្ចេកទេសសម្ភារៈបរិក្ខារ និងចំណេះដឹងដែលទាក់ទងទៅនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម។ មន្ត្រីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់គួរតែមានចំណេះដឹងថ្មីៗ និងយល់ដឹងពីនិន្នាការ និងការវិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសជាតិ ជាពិសេសចំពោះការផ្តួចផ្តើម និងការដឹកនាំអនុវត្តន៍ការងាររបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

កម្មវិធីពង្រឹងក្របខណ្ឌសមាហរណកម្ម ជំហាន ២ (EIF Tier 2) ឬកម្មវិធីពិធានកម្ម និងពង្រីក ការនាំចេញកម្ពុជា ជំហាន ទី១ និងទី២ (CEDEP I and CEDEP II) ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជាការឆ្លើយ តបទៅនឹងបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការជំរុញសេដ្ឋកិច្ច និងជាការតាមដានពិនិត្យឡើងវិញនូវ គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មរបស់កម្ពុជាក្រោមអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) ។ ឥឡូវនេះរចនា សម្ព័ន្ធ CEDEP ត្រូវបានអនុវត្តទៅលើវិស័យផ្សេងគ្នា និងបានកំណត់នៅក្នុង CTIS 2014-2018 ដែលជាអ្នក ទទួលបានផលក្នុងការនាំចេញដ៏សំខាន់ ។

គម្រោង CEDEP I ឥឡូវនេះមានសមាសភាគដូចជា សូត្រប្រណិត, អង្ករ, និងការវាយតម្លៃគីសុទ្ធ តែកំពុងបានអនុវត្ត ហើយលទ្ធផលបានចាប់ផ្តើមបង្ហាញនូវរូបរាង។ តួនាទីរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម គឺដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការអនុវត្តគម្រោងទៅតាមផែនការដែលបានអនុម័ត និងឱ្យស្របទៅនឹងគោលន យោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីជាការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃពីការរីកចំរើនឆ្ពោះ ទៅរកលទ្ធផលរំពឹងទុក ។

គម្រោង CEDEP II ត្រូវបានសម្តេចឱ្យអនុវត្តកាលពីដើមឆ្នាំ ២០១៤ ដែលផ្តោតសំខាន់លើ ផលិតផលត្រីសមុទ្រ ការនាំចេញដំឡូងមី ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានក្លាយជាអ្នកផលិតដំឡូងមីធំមួយ។ ទោះជាយ៉ាងណា, ភាគច្រើនបំផុតនៃការផលិតរបស់យើងត្រូវបាននាំចេញក្រៅផ្លូវការដូចជាមើមដំឡូង មិនទាន់កែច្នៃ ហើយយើងនៅមិនទាន់ចាប់យកតម្លៃបន្ថែមពីវិស័យនេះ សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជានៅឡើយ តាមរយៈការកែច្នៃពាក់កណ្តាល និងដំណើរកែច្នៃតាមបែបជឿនលឿន។ យើងមានឱកាសជាច្រើន ប៉ុន្តែ សមត្ថភាពផលិត និងបរិយាកាសគោលនយោបាយចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីគាំទ្រវិស័យដំឡូងមី ។

សមាសភាគ សាលាបណ្តុះបណ្តាលធ្វើម្ហូបកម្ពុជា (ACAC) ទើបតែទទួលបានការអនុម័តពី លេខាធិការដ្ឋាន EIF កាលពីថ្ងៃទី ១៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥ និងបានចាប់ផ្តើមអនុវត្តជាផ្លូវការនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៥ ក្នុងភាពជាដៃគូរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងវិស័យឯកជន (PPP) ដោយមាន ការគាំទ្រពីកម្មវិធី EIF និង SIDA ដែលអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហាភ្ជាប់ដំនាញសំខាន់ៗនៅក្នុង វិស័យបដិសណ្ឋារកិច្ច។ ដូច្នេះ គោលដៅ របស់យើងក្នុងការទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរណ៍អោយបានចំនួន 8 លាននាក់ នៅត្រីមាស 2020 គឺនឹងអាចសម្រេចបាន។

ជាចុងបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាទាំងអស់គ្នា ដែលបានចំណាយពេលវេលាចូលរួម ជាពិសេស នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ (DICO) ដែល បានរៀបចំសិក្ខាសាលានេះឡើង ដើម្បីចែករំលែកទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួននិងចំណេះដឹង ដល់កម្មវិធីសិក្ខា សាលាក្នុងថ្ងៃនេះ និងសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ ។ ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី មានសុខភាពល្អ និងទទួលជោគជ័យគ្រប់ការកិច្ច។ ខ្ញុំ សូមប្រកាសបើកកម្មវិធីសិក្ខាសាលា និងសូមឱ្យ សិក្ខាសាលារយៈពេលមួយថ្ងៃនេះ ប្រព្រឹត្តិទៅប្រកបដោយផ្លែផ្កាល្អ ។